

SPIS TREŚCI

Przedmowa do II wydania	7
Od autora	9
 I Miejsce gramatyki w nauczaniu języków obcych	11
1. Zmienność metod i celów nauczania	11
A. Zmiany w aspekcie diachronicznym	12
B. Zmiany w aspekcie synchronicznym	13
2. Co to jest gramatyka?	15
3. Kryteria opisu metod nauczania	18
4. Typologia metod nauczania języków obcych	21
A. Metoda gramatyczno-tłumaczeniowa	21
B. Metoda naturalna	22
C. Metoda audiolingwalna	23
D. Metoda kognitywna	25
 II Badania eksperymentalne nad rolą gramatyki w nauczaniu języków obcych	29
1. Badania eksperymentalne w glottodydaktyce	29
2. Badania eksperymentalne nad efektywnością metod nauczania	33
3. Badania eksperymentalne nad rolą procesów kognitywnych w nauczaniu	39
4. Wyniki i wnioski	46
 III Empiryczny pogląd na rolę gramatyki	49
1. Dwie teorie nauczania i uczenia się	49
2. Empiryzm skrajny (ontologiczny) i umiarkowany (metodologiczny)	50
3. Empiryzm a glottodydaktyka	52
4. Empiryzm o roli gramatyki w nauczaniu	55
A. Wariant I	58
B. Wariant II	61
5. Konsekwencje racjonalizmu dla taksonomii celów nauczania i konstrukcji programu	64
A. Taksonomia tematyczno-sytuacyjna	64
B. Taksonomia semantyczna	66

6. Konsekwencje empiryzmu dla taksonomii celów nauczania i konstrukcji programu	68
A. Taksonomia audiolingwalna	68
B. Taksonomia audiolingwalna zmodyfikowana	70
IV Racjonalistyczne poglądy na rolę gramatyki	73
1. Racjonalistyczny atak na empiryczną koncepcję akwizycji L_2	73
2. Racjonalizm a glottodydaktyka	77
A. Wariant I	77
a. Czas trwania nauki	80
b. Stopień sformalizowania nauki	81
c. Gradacja materiału nauczania	81
d. Rola błędu językowego	82
e. Językowy układ odniesienia	82
f. Sposób budowania kompetencji językowej	83
g. Motywacja	84
B. Wariant II	86
C. Wariant III	90
Interferencja jako jedno ze źródeł błędu	94
1. Podejście do zagadnienia błędu. Ignorancja, interferencja czy interjęzyk?	94
A. Ignorancja?	94
B. Interferencja i analizy kontrastywne?	96
C. Interjęzyk i analizy lapsologiczne?	98
D. Wnioski	102
2. Nieporozumienia związane z rolą L_1	104
3. Transfer – definicja i typologia	104
4. Psychologiczne mechanizmy interferencji	107
5. Prognozowanie błędów interferencyjnych na podstawie analiz kontrastowych	115
VI Nauczanie gramatyki a przeciwdziałanie interferencji	120
1. Metody przeciwdziałania interferencji	120
A. Metoda wielokrotnych powtórzeń	120
B. Metoda konfrontacji bodźców	120
C. Metoda wiązania bodźców z odrębnymi reakcjami	127
2. Badania nad wartością metody audiolingwalnej i kognitywnej w przeciwdziałaniu interferencji	128
A. Cel badań. Zmienne badawcze	128
B. Hipotezy	131
C. Dobór materiału językowego i jego analiza	132
D. Dobór próby osób badanych	133
E. Dobór metody badawczej	134
F. Narzędzia	135
G. Organizacja badań pilotażowych i głównych	137
H. Wyniki badań	138
3. Wnioski	142

VII Zasady stosowania komentarza gramatycznego jako elementu kognitywnego	145
1. Aktywizacja L_2 – proces arefleksyjny czy refleksyjny?	145
2. Metoda audiolingwalna czy kognitywna?	146
3. Wnioski dotyczące gramatyki pedagogicznej w glottodydaktyce	150
A. W których przypadkach rezygnować z komentarza gramatycznego?	150
B. W jakich przypadkach stosować komentarz gramatyczny?	154
C. Na jakim etapie nauczania wprowadzić komentarz gramatyczny?	158
D. Kto powinien formułować komentarz gramatyczny?	161
E. Jak przedstawiają się zasady stosowania komentarza na tle polskiej praktyki nauczania	163
VIII Wyrabianie poprawności gramatycznej, komunikatywności, inne czynniki kognitywne	165
1. Poprawność gramatyczna a komunikatywność	165
2. Komentarz gramatyczny a inne czynniki kognitywne	170
3. Planowanie ćwiczeń językowych wyrabiających poprawność gramatyczną i komunikatywność	179
Bibliografia	190